

Agalev en Ecolo over de strafwetgeving

De Belgische gevangenisbevolking neemt onrustwekkend toe: tussen 1 februari '83 en 1 februari '84 steeg zij met maar liefst 31,8 %, de sterkste stijging van alle landen van de Raad van Europa. Op 1 februari verbleven 7.204 mensen in de 33 Belgische gevangenissen. Dat is 72 per 100.000 inwoners. In Nederland, dat vijf miljoen inwoners meer heeft, waren er 'slechts' 4.500 gevangenen, of 31 per 100.000 inwoners. Deze heel eenvoudige cijfers waren voor de Groenen voldoende om het lot van deze totaal verwaarloosde groep niet-kiezers ter harte te nemen.

Als Groenen hebben wij tot nu toe nog maar weinig gedacht over het strafrechtsbedelingsysteem. Zoveel is zeker dat wij een pacifistische visie dienen te ontwikkelen, ook tegenover mensen die zich niet aan de maatschappelijke normering houden. Wij moeten radikaal, en gesteund op wetenschappelijke inzichten, het nut of (on)nut van onze wijze van omgang met het zogenaamd misdadig gedrag durven bevragen. Daarbij zullen wij duidelijk andere klemtonen moeten leggen. Onze negentiende eeuwse strafwetgeving bekommert zich immers veel te weinig om milieu- of fiskale misdrijven, die voor ons van cruciaal belang zijn. Eveneens moeten wij ons afvragen wat de notie 'gevaarlijke misdaad' precies inhoudt: zijn de verantwoordelijken voor de plaatsing van kerntuigen die de hele wereld kunnen vernietigen niet veel gevaarlijker dan een paar PVDA-dokters die in voorlopige hechtenis worden genomen omdat zij hun lidgeld aan de Orde van Geneesheren niet hebben betaald? Of dan een paar vrouwen wie hetzelfde lot beschoren was omdat ze ervan verdacht worden een antimilitaristische slogan te hebben geschilderd? Als Groenen moeten wij ons durven vragen of men door dit soort mensen als gevaarlijke personen te definiëren, de werkelijkheid niet gewoon op zijn kop zet. In onze visie die in volle ontwikkeling is en die wij uitwerken in onze commissie voor de strafrechtsbedeling, zullen wij hiermee terdege rekening houden.

Dit alles heeft ons niet belet nu toch al een aantal initiatieven te nemen om onmiddellijk verandering in de situatie van de gevangenen te brengen. Vandaar de nu voorliggende wetsvoorstellen tot afschaffing van de doodstraf, tot afschaffing van de internering, en tot wijziging van de wet op de voorlopige hechtenis. De Justitieminister heeft het eerste wetsvoorstel al op de lange baan geschoven. Hij meent dat wij moeten wachten tot het rapport van de Koninklijke Kommissaris voor de Hervorming van het Strafwetboek, de heer Legros klaar is. Wij wijzen zijn visie af omdat ze volkomen hypokriet is. De herziening van het strafwetboek is nog niet voor morgen en toch heeft dat Justitieminister Gol niet weerhouden om zo'n fundamentele hervorming als de wet van 22 augustus 1984 tot wijziging van het systeem van minnelijke schikking door te voeren. Deze nieuwe wet haalt de huidige strafrechtsbedeling volkomen overhoop en voert een duidelijke klasjustitie in.

Zonder daarom al de kritieken op deze wet te herhalen (de nieuwe minnelijke schikking zal in de plaats komen van vroegere sepots; de gerechtelijke achterstand wordt door deze wet niet verminderd maar slechts verschoven van de zit-

tende naar de staande magistratuur; het is beter kleine misdrijven te dekriminaliseren; de strafmaat waarvoor voortaan minnelijke schikking mogelijk is, is te hoog en bovendien bevestigt men een volledig verouderde tarifiëring van misdrijven, die nog uit de negentiende eeuw stamt; de macht van de parketten wordt enorm uitgebreid, precies op een moment dat het vervolgingsbeleid aan steeds meer kritiek onderhevig is en per rechtsgebied verschilt; het stelsel brengt de rechten van de verdediging in het gedrang; de ongelijkheid tussen de burgers neemt nog toe omdat het inkomen een belangrijke rol zal spelen; maatschappelijk belangrijke misdrijven, zoals de fiskale of de milieumisdrijven verdwijnen helemaal uit het zicht; de grote politieke advocatenkantoren zijn bevoordeligd) moeten wij toch stellen dat de Justitieminister de Koninklijke Kommissaris gebruikt om zijn persoonlijke hervormingen door te drukken en andere op de lange baan te schuiven: de hervorming van de wet op de minnelijke schikking past helemaal niet in de geest van de voorstellen van de heer Legros, die over het algemeen voor meer gerechtelijke en publieke controle pleit, maar de Minister van Justitie, die het advies van Legros in dezen vroeg, heeft de Kommissaris gebruikt om steun voor zijn projekten te ronselen.

De heer Gol meet met twee maten en twee gewichten. Zo werd niet alleen de afschaffing van de doodstraf 'uitgesteld', ook hervormingen van de voorlopige hechtenis, van de voorwaardelijke invrijheidsstelling zullen pas in de pruimentijd gebeuren. De Minister, die nochtans hoog van de toren blaast als het om de belangenbehartiging van slachtoffers gaat, stelt ook de ratifikatie van de door België ondertekende Konventie van de Raad van Europa van 24 november 1983 (tot schadeloosstelling van slachtoffers van geweldd misdrijven) uit (zie: Parlementaire Vraag 176bis van de heer Dejardin (PS) van 27 april 1984, Kamer, pp. 3536-3537). Toen wij Groenen de positie van sommige slachtoffers (o.m. deze van milieumisdrijven) beter wilden beschermen door het systeem van burgerlijke partijstelling uit te breiden (Kamerstukken 663 en 664) was het Justitieminister Gol die zich hiertegen verzette. *M.a.w. de verklaringen van Gol zijn hol*, ook waar het slachtoffers betreft. Als Groenen kunnen wij niet anders dan dit aanklagen. De Justitieminister houdt het parlement voor het lapje.

Als Groenen hopen wij dan ook dat hierin spoedig verandering komt, en wij hebben gemeend met deze eerste reeks van wetsvoorstellen de parlementsdis-kussie over de strafrechtsbedeling aan te zwengelen om zo toch enige verandering te brengen in een gevangenisstelsel dat men gerust als middeleeuws mag bestempelen.

Persconferentie,
31 januari, I.P.C.